

Адрес: 422879, РТ, Алькеевский
район с.Чувашское Бурнаево, Центральная, 25а
факс: 8 (84346) 78-2-15

Адресы: 422879, РТ, Әлки районы,
Чуаш Борнае авылы, Үзәк ур, 25а
тел: 8 (84346)73-2-50

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

Чуаш Борнае авылы

2021 нче елның 13 апреле

11 №

«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы
Әлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл
жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне
үстерү» муниципаль программасын раслау
турында

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү һәм Әлки муниципаль районы
Чуаш Борнае авыл жирлегендә территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлек
субъектлары тарафыннан эшмәкәрлек эшчәнлеген алып бару өчен уңайлы
икътисадый мохит булдыру максатларында; 2003 елның 6 октябрендәге
«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында» 131 номерлы Федераль закон, 2007 елның 24 июлендәге «Россия
Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 209-ФЗ
номерлы Федераль закон, 2010 елның 21 гыйнварындагы «Татарстан
Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 7-ТРЗ
номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Әлки муниципаль
районы Чуаш Борнае авыл жирлегендә Башкарма комитеты

КАРАР ИТӘ:

1. Әлеген карарга кушымта нигезендә «2021-2024 елларга Татарстан
Республикасы Әлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл жирлегендә кече
һәм урта эшмәкәрлекне үстерү» муниципаль программасын расларга
2. Әлеген карарны авыл жирлегендә яшәүчеләр күпләп жыела торган
урыннарда халыкка игълан итәргә һәм Әлки муниципаль районының рәсми
сайтында һәм «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендәге Татарстан
Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштырырга.

Чуаш Борнае авыл жирлеген башлыгы

И.Г.Зарипов

Әлки муниципаль районы Чуаш
Борнае авыл жирлеге башкарма
комитетының 2021 елның 13 апреле
11№ карарына кушымта

**«2021-2024 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘЛКИ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЧУАШ БОРНАЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ КЕЧЕ
ҺӘМ УРТА ЭШМӘКӘРЛЕКНЕ ҮСТЕРҮ» ПРОГРАММАСЫ**

2021 ел

Эчтөлөк

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

1. Программаны гамэлгә ашыру өлкөсенә характеристика. Программа хэл итүгә юнөлдөрөлгөн проблемалар, аларны хэл итү юллары
2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтөлгөн ахыргы нәтижеләрен тасвирлау, аны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары
3. Программаны гамэлгә ашыру механизмы
4. Программаның социаль-икътисади нәтижелелеген бәяләү

«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы
 Чуаш Борнае авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү»
 муниципаль программасы

Программаның исеме	«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү» программасы (алга таба-Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	2003 елның 6 октябрдәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131 номерлы Федераль закон; 2007 елның 24 июлендәге «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 209-ФЗ номерлы Федераль закон; 2010 елның 21 гыйнварындагы «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары	Әлки муниципаль районы халкын эш белән тәмин итү программасы. Кредит чаралары һәм эшмәкәрләрнең үз акчалары. Жирле бюджет акчалары хисабына финанслау
Программаның максаты	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру, инновацион икътисадны формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының санын арттыру һәм көндәшлеккә сәләтле тәмин итү, шулай ук аның жирлекнең социаль-икътисадый үсеше мәсьәләләрен хәл итүгә керткән өлешен арттыру.
Программа бурычлары	1. Жирлектә кече хужалықларны тотрықлы үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Эшмәкәрлекнең кадрлар потенциалын үстерү; 3. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын консультация белән тәмин итү сыйфатын күтәрү; 4. Икътисади актив халықны эшмәкәрлек иткәнлегенә жәлеп итү.
Программаны гамәлгә ашыру	2021-2024 еллар

<p>Программаны башкаручылар</p>	<p>Әлки муниципаль районының кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары һәм үзмәшгульләр, Әлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл жирлегә башкарма комитеты</p>
<p>Программаның максат һәм бурычларын тормышка ашырудан көтелгән нәтижә</p>	<p>2024 ел азагына Программа чараларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кече предприятиеләр, шул исәптән микропредприятиеләр һәм шәхси эшмәкәрләр тарафыннан житештерелә торган продукция (хезмәтләр) әйләнешенә еллык үсешен саклап калу; - Әлки муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары (шул исәптән үзмәшгульләр) санын ел саен артуны саклап калу; - барлык кече (микропредприятиеләрне дә кертеп) һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренә исемлек буенча уртача санын (тышкы бергә эшләүчеләрдән башка) арттыру; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультацион ярдәм күрсәтү; - кече һәм урта эшмәкәрлек (яңа теркәлгән шәхси эшмәкәрләрне дә кертеп) секторында яңа эш урыннары булдыру; <p>Шул ук вакытта Программа чараларын үтәү кече һәм урта эшмәкәрлек инфраструктурасының уңышлы эшләве, кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсендә товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) житештерү күләмнәрен арттыру өчен шартлар тудыруны, шулай ук авыл жирлегә бюджетна үз эшчәнлекләреннән салымнар керүне арттыруны күздә тоту.</p>

1. Программаны гамэлгә ашыру өлкәсенә характеристика. Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар, аларны чишү юллары

2020 елда Әлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл җирлегендә үз эшчәнлекләрен башлап җибәрделәр 4 кече һәм микропредприятиеләр (2019 елга караганда 0 күбрәк (азрак), салым органында теркәлү узган 9 шәхси эшмәкәр (2019 елга караганда 2 азрак), шулай ук 13 үзмәшгуль (2019 елга караганда 4 күбрәк).

1 нче таблица

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Чуаш Борнае авыл җирлегендә эшмәкәрлек өлкәсе үсешенә төп тенденцияләре

Күрсәткеч	2019 ел (факт)	2020 ел (факт)	2021 ел (бәя)
Икътисадый актив эшмәкәрлек субъектлары саны:	24	26	26
кече предприятиеләр, бер.	4	4	4
төп дәүләт теркәве номеры булган (теркәлүне узган) шәхси эшмәкәрләр-барлыгы, бер.	11	9	9
үзмәшгуль, бер.	9	13	13

Икътисадый эшчәнлек төрләрә буенча кече һәм урта эшмәкәрлек
субъектлары саны

Эшчәнлек төрләрә	Үлчәү берәмлеге	факттагы әһәмияте
		2021.01.01на
Барлыгы икътисади актив кече эшмәкәрлек субъектлары исәпкә алынды	бер.	26
алар арасында икътисадый эшчәнлек төрләрә буенча: авыл хужалыгы, ау һәм	бер.	4
Балыкчылык, балык үрчетү	бер.	
Файдалы казылмалар чыгару	бер.	
Эшкәртү производстволары	бер.	
Электр энергиясен, газ һәм суны	бер.	
Төзелеш	бер.	
Күпләп һәм ваклап сату; автотранспорт	бер.	
Кунакханәләр һәм ресторанныр	бер.	
Транспорт һәм элементә	бер.	
Финанс эшчәнлеге	бер.	
Күчемсез милек белән операцияләр,	бер.	
Дәүләт идарәсе һәм хәрби	бер.	
Мәгариф	бер.	
Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәтләр	бер.	
Башка коммуналь, социаль һәм шәхси	бер.	
Йорт хужалыгын алып бару буенча	бер.	
Экстерриториаль оешмалар эшчәнлеге	бер.	
Башкалар	бер.	2

Төп күрсәткечләрне анализлау районда кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсе үсешенәң уңай (тискәре) динамикасы турында сөйли.

2020 елда эшмәкәрлеккә ярдәм итү буенча иң киң кулганнары «Агростартап» программасы, Татарстан Республикасы эшмәкәрлекне яклау фондының микрозаймнары булды.

Кече эшмәкәрлеккә мәгълүмати ярдәм күрсәтү һәм житештерү һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә эшләүче, эчке һәм тышкы базарларда конкурентлыкка сәләтле кече һәм урта предприятиеләр санының тотрыклы үсешен тәэмин итү максатында үз бизнесын булдыру буенча актив кампания кысаларында, түбәндәгеләр тормышка ашырылган: барлык мәгълүмат Әлки муниципаль районының рәсми порталында урнаштырылды, шулай ук даими рәвештә эшмәкәрлек эшчәнлеген алып баруның аерым мәсьәләләренә багышланган һәм күрсәтелгән өлкәдә актуаль мәсьәләләр, шулай ук аны алга

таба үстерүнең уртак чараларын эшләү буенча фикер алышуга юнәлдерелгән кинәшмәләр, конференцияләр, форумнар, «түгәрәк өстәлләр» утырышлары үткәрелде.

Кызыксынган оешмалар белән берлектә даими рәвештә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына, үзмәшгуль гражданнарга дәүләт ярдәменә гамәлдәге чаралары, шулай ук эшмәкәрлек өлкәсендәге законнардагы үзгәрешләр турында хәбәр итүгә юнәлдерелгән чаралар үткәрелде.

2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтелгән ахыргы нәтижеләрен тасвирлау, аны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендәге эш юнәлеше эшмәкәрлек субъектларының эшлекле активлығын үстерү өчен уңай климат булдыруга, эшмәкәрлек үсешенә төп чикләүләрнең йогынтысын киметүгә юнәлдерелгән һәм Әлки муниципаль районының Чуаш Борнае авыл жирилеген үстерүнең стратегик максатларына, бурычларына һәм приоритетларына ярдәм итү юнәлешләрен булдыруга нигезләнган.

Бу максатта урта сроклы перспективага социаль-иқтисади үсешен төп бурычлары билгеләнә һәм әлеге бурычлар кысаларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чараларын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә.

Авыл жирилегендә эшмәкәрлек үсешен тоткарлый торган, әлеге сораштыруларга һәм эшмәкәрлек жәмәгәтчелеген аңкеталаштыруга нигезләнган төп проблемалар булып тора:

- кадрлар кытлыгы;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенә югары дәрәжәсе;
- финанс ресурсларыннан һәркем файдалану мөмкинлегенә түбән булу;
- жиринең һәм күчәмсез милекнең һәркем файдалана алырлык булуы;
- энергетика инфраструктурасыннан һәркем файдалана алырлык булуы;
- яңа жиһазлар алу белән проблемалар.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру, инновацион иқтисади формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының санын арттыру һәм көндәшлеккә сәләтлелеген тәмин итү, шулай ук аның район социаль-иқтисади үсешен мәсьәләләрен хәл итүгә керткән өлешен арттыру Программаның максаты булып тора.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Жирилектә кече хужалыкларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру;
  2. Эшмәкәрлекнең кадрлар потенциалын үстерү;
  3. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын консультация белән тәмин итү сыйфатын күтәрү;
  4. Иқтисади актив халыкны эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү.
- Программаның төп чаралары программаның максатларынан һәм

бурычларыннан чыгып формалаштырылган.

Шул ук вакытта һәр бурычны хэл итү кысаларында, шул исәптән, яңа эш урыннары булдыруны күздә тоткан кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын, аларның санын арттыру өлешендә һәм бизнесны үстерү өлешендә ярдәм итүгә һәм үстерүгә юнәлтелгән чаралар каралган.

Программаның төп чаралары характеристикасы

Тулаем алганда, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чараларын 2 төп юнәлешкә бүлүгә мөмкин:

1. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультацион ярдәм күрсәтү буенча чаралар;

2. Эшмәкәрлекне үстерү буенча башка чаралар.

Эшмәкәр өчен консультация ярдәме күрсәтү юнәлеше кысаларында түбәндәге чаралар каралачак:

1. Республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәтү һәм мәгълүмат бирү;

Эшмәкәрлекне үстерү буенча башка чаралар:

1. кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны хэл итү юллары буенча анкеталау үткәру;

2. кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә, эшмәкәрлеккә ярдәмнең гамәлдәге программаларына бәйле актуаль хокукый мәсьәләләр буенча кинәшмәләр һәм семинарлар уздыру;

3. кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына, шул исәптән яшьләр жәмгыяте арасында, мәгълүмати ярдәм күрсәтү кампаниясен оештыру һәм үз бизнесын булдыруны популярлаштыру.

Максатлар һәм бурычлар киселешендә төп чаралар исемлеге Программага кушымтада билгеләнгән.

Программаны гамәлгә ашыру вакытлары һәм этаплары

Программа 2021 елдан 2024 елга кадәр тормышка ашырыла.

3. Программаны тормышка ашыру механизмы

Әлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл жирлеге башкарма комитеты Программаны тормышка ашыру белән идарә итә:

▪ Программа чараларын планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияләүне һәм гамәлгә ашыруны тикшереп торуну оештыра;

▪ Программа чаралары, максатчан индикаторлар һәм Программаның нәтижәлелеге күрсәткечләре исемлеген әзерли һәм төгәлләштерә.

Программаны тормышка ашыру барышында Әлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл жирлеге башкарма комитеты чараларны башкаручылар белән хезмәттәшлек итә. Программа чараларын үтәүчеләр Программа

чараларын вакытында һәм сыйфатлы үтәү өчен жаваплы.

4. Программаның социаль-иқтисадыи нәтижелелеген баяләү

Программаны тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:

- эчкә һәм тышкы базарда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының көндәшлеккә сәләтлелеген арттыру;
- яңа эшләнмәләрне стимуллаштырырга һәм яңа технологияләрне үзләштерүгә ярдәм итәргә;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан мәгълүмати технологияләрне куллануны киңәйтүгә;
- эшмәкәрлек эшчәнлегә белән кызыксынуны арттыру хисабына халыкның эшлекле активлығын үстерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының финанс һәм матди ресурсларга үтемлелеген тәмин итә торган механизмнарны камилләштерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтүне камилләштерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәүгә жәлеп итү.

«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Өлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү» Программасының максатлары һәм нәтижеләрен бәяләү индикаторлары

Төп чаралар исемлегенә	Бурычларга туры килү	Башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре			
					2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел
<p>Максат: Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру, инновацион икътисадны формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының санын арттыру һәм көндешлеккә сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук аның жирлекнең социаль-икътисадый үсеше мәсьәләләрен хәл итүгә керткән өлешен арттыру</p>								
Республика һәм федераль бюджетлар акчаларынан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәтү һәм мөгълүмат бирү	3	Өлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл жирлеген башкарма комитеты	2021-2024	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына күрсәтелгән консультацияләр саны бер.	2	2	3	4
Анкета үткөрү Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары аларны чишү юллары буенча анкета үткөрү урта эшмәкәрлек аларны чишү юллары	4	Өлки МР Чуаш Борнае авыл жирлеген башкарма комитеты	2021-2024	Үткөрелгән анкеталар саны, берәмлек	1	1	1	1

<p>Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә, эшмәкәрлеккә ярдәмнең гамәлдәге программаларына бәйле актуаль хокукый мәсьәләләр буенча киңәшмәләр һәм семинарлар уздыру;</p>	<p>1</p>	<p>Әлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл жирлеген башкарма комитеты</p>	<p>2021-2024</p>	<p>Үткөрелгән семинарлар саны, берәмлек</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>3</p>
<p>Яшьләр эшмәкәрлеген өлкәсенә жәлеп итү буенча яшьләр бергәлеген белән эшләү</p>	<p>2</p>	<p>Әлки муниципаль районы Чуаш Борнае авыл жирлеген башкарма комитеты</p>	<p>2021-2024</p>	<p>Үткөрелгән чаралар саны, бер.</p>	<p>4</p>	<p>4</p>	<p>5 6</p>